

## ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

### Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0026-75
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка
ID ОП у ЄДЕБО	26116
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	«Публічне управління та адміністрування» магістр 28 «Публічне управління та адміністрування» 281 «Публічне управління та адміністрування»
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	<a href="https://drive.google.com/open?id=1mELB1c9Ep20lpyJqo80goQmihq2bxWE">https://drive.google.com/open?id=1mELB1c9Ep20lpyJqo80goQmihq2bxWE</a>
Посилання на звіт експертної групи	

### Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	28 «Публічне управління та адміністрування»
Дата засідання	10.12.2019
№ протоколу	2
Доповідач	Приходченко Людмила Леонідівна

## **1. Призначення висновку**

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однією із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

## 2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

наявні

◊ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◊ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◊ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

**відсутні**

*Обґрунтування:*

*довге поле*

--

### 3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
<b>Критерій 1.</b> Проектування та цілі освітньої програми	В	Експертна група в цілому виконала сформульовані НАЗЯВО методичні рекомендації, однак перелік та зміст програмних результатів навчання потребують уточнення (перегляду), як і формалізація співпраці із стейкхолдерами, акцентів на можливостях міжнародної академічної мобільності з метою подальшої модернізації освітньої програми	В	
<b>Критерій 2.</b> Структура та зміст освітньої програми	Е	Експертна група в цілому виконала сформульовані НАЗЯВО методичні рекомендації, але питання необхідності забезпечення здобувачам вищої освіти права на побудову реальної індивідуальної освітньої траєкторії, залишилися не вирішеними. Потребують перегляду та припинення дії освітньої програми, натомість необхідною є їх розробка та затвердження, як і наявність відповідного Положення, оскільки експертна група констатує слабкий логічний зв'язок системи освітніх компонент, які в сукупності не повною мірою відповідають предметній області. Не реалізується право здобувачів на вибіркову компоненту, натомість існує	Е	

		жорстко закріплена кількість дисциплін в кожному блоці, що обмежує можливість набуття додаткових soft skills в ході навчання.		
<b>Критерій 3.</b> Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В	Експертна група в цілому виконала сформульовані НАЗЯВО методичні рекомендації, але питання суб'єктивності в процесі усних вступних іспитів, наявності додаткових вступних випробувань, відсутності на сайті відповідної програм, як і розробка та впровадження нормативних документів щодо визнання результатів неформальної освіти потребують подальшого опрацювання	В	
<b>Критерій 4.</b> Навчання і викладання за освітньою програмою	В	Експертна група в цілому виконала сформульовані НАЗЯВО методичні рекомендації у повному обсязі, забезпечуючи інформацією про цілі, зміст та програмні результати навчання, порядок та критерії оцінювання в межах освітніх компонентів здобувачів вищої освіти, однак має місце низький рівень студентськоцентрованості та академічної свободи здобувачів	В	
<b>Критерій 5.</b> Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В	Експертна група в цілому виконала сформульовані НАЗЯВО методичні рекомендації у повному обсязі але при цьому залишилось не зрозумілим якими є критерії унікальності текстів (у відсотках) та яким чином відбувається популяризація принципів академічної доброчесності.	В	
<b>Критерій 6.</b> Людські ресурси	Е	Експертна група в цілому виконала сформульовані НАЗЯВО методичні рекомендації у повному обсязі але наявною є неповна відповідність	Е	До реалізації ОП, тим більше на другому рівні вищої освіти, повинні залучатися перш за все ті фахівці, які мають профільний до відповідної спеціальності

		<p>викладачів тим дисциплінам, які викладаються та в деяких випадках - і самій спеціальності 281 (зокрема, за обов'язковими освітніми компонентами).</p> <p>Із звіту експертів не зрозуміло яким чином мотивується професійний розвиток викладачів, відсутнім є їх рейтингування, що ставить під сумнів систему преміювання та інші види стимулювання розвитку викладацької майстерності.</p>		<p>науковий ступінь. Однак із 6 викладачів, залучених до викладання фахівців, три не має наукового ступеня за відповідною спеціальністю, а також мінімальної кількості видів та результатів професійної діяльності за спеціальністю, яка застосовується до визнання кваліфікації, відповідної спеціальності (п.30 Ліцензійних вимог). В результаті це не лише негативно впливає на якість конкретної ОП, а у тому числі й руйнує авторитет галузі науки «Публічне управління та адміністрування» у науковому середовищі</p>
<b>Критерій 7.</b> Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В	<p>Експертна група в цілому виконала сформульовані НАЗЯВО методичні рекомендації у повному обсязі, але забезпечення повноцінної інклюзивної освіти не відбувається, навчальні корпуси та гуртожиток потребують переобладнання</p>	В	
<b>Критерій 8.</b> Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В	<p>Експертна група в цілому виконала сформульовані НАЗЯВО методичні рекомендації у повному обсязі, але відсутність чітко прописаних процедур щодо реагування на виявлені недоліки в освітній програмі або освітній діяльності не дає змоги перевірити факти прийняття до уваги керівництвом ЗВО пропозицій Ради студентського самоврядування щодо підвищення ефективності використання процедур забезпечення якості вищої освіти</p>	В	
<b>Критерій 9.</b> Прозорість та публічність	В	<p>Експертна група в цілому виконала сформульовані НАЗЯВО методичні рекомендації у повному обсязі, але наша перевірка сайту ЗВО супроводжувалася труднощами в пошуку програма додаткового</p>	В	

		випробування для вступу на ОП для абітурієнтів та програма виробничої практики за ОП для здобувачів вищої освіти, наявні інформаційні ресурси розпорошені та незручні в пошуку.		
<b>Критерій 10.</b> Навчання через дослідження				

#### 4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

*У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.*

##### **За критерієм 1**

Пропонується розширити спектр взаємодії із здобувачами для їх залучення до формулювання цілей та програмних результатів навчання, оскільки здобувачі недостатньо усвідомлюють свої права у можливостях впливати на зміст та якість освітнього процесу за ОП. Активізація міжнародної академічної мобільності викладачів та здобувачів вищої освіти задля вивчення кращих практик іноземних ЗВО та подальшої модернізації освітньої програми потребує наповнення уніфікованих міжнародних договорів конкретним змістом.

##### **За критерієм 2**

Вивчення результатів переглядів ОП, які були здійснені щодо змін освітніх компонент, переліку компетентностей та результатів навчання дає експертній групі можливість стверджувати, що в кінцевому рахунку деякі додані компетентності виявились доволі далекими від предметної області (для ОК “Фінанси в публічному управлінні та адмініструванні” та “Управління діяльністю підприємств корпоративного типу”), а для результатів навчання виявився звужений фаховий аспект та збільшено частку загальних РН. Загальне скорочення результатів навчання (з 19 до 12) виглядає досить штучним, а також надає можливість уніфікувати дану освітню програму; наприклад, наблизити її до ОП “Менеджмент”, що за переліком дисциплін так і виглядає.

Також доцільно виділити підготовку та захист кваліфікаційної дипломної роботи як окрему освітню компоненту, оскільки наразі її обсяг (9 кредитів) включено до обсягу виробничої практики (в навчальному плані 15 кредитів, хоча за освітньою програмою та Положенням про виробничу практику обсяг останньої складає 6 кредитів). Включення обсягу підготовки та захисту кваліфікаційної дипломної роботи до обсягу виробничої практики виглядає недоречним.

Дуальна форма освіти за даною ОП та за іншими програмами у ХНТУСГ імені Петра Василенка відсутня. Проте, з огляду на зацікавленість здобувачів та готовність роботодавців до впровадження такої форми освіти, експертна група висловлює рекомендацію щодо розробки та започаткування дуальної форми освіти на даній освітній програмі.

##### **За критерієм 3**

Для вступу на спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування для випускників інших спеціальностей передбачено додаткове вступне випробування, програмою якого існує лише у паперовому вигляді, але відсутня на сайті ЗВО. Також експертна група рекомендує розробити та впровадити нормативні документи щодо визнання результатів неформальної освіти, на що вже зараз є запит від здобувачів освіти та відповідна готовність науково-педагогічного персоналу.

##### **За критерієм 4**

Рекомендується підвищити рівень обґрунтованості форм та методів навчання, в першу чергу за рахунок більш чіткого формулювання програмних результатів навчання та більш системного підходу до виявлення відповідності освітніх компонентів результатам навчання. Рекомендовано активніше залучати студентів як до розробки та перегляду освітніх програм, так і до вдосконалення процесу навчання та викладання (впливати на зміст освітніх компонент та рейтинги викладацької майстерності, принципи стимулювання здобувачів та викладачів через процедури відповідного опитування та залучення до процедур врахування результатів опитування, в тому числі і щодо перегляду дисциплін вільного вибору). Потребує підвищення рівень суб'єктності здобувачів як потенційно найактивніших стейкхолдерів освітньої програми, створення умов для їхнього реального залучення до вдосконалення процесу навчання та викладання.

##### **За критерієм 5**

Пропонуємо у Положення про перевірку наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних робіт на наявність академічного плагіату прописати чіткі критерії унікальності текстів (у відсотках), а також розробити програму заходів щодо популяризації принципів академічної доброчесності. Кваліфікаційні роботи здобувачів (повні тексти) пропонується розміщувати в електронному репозитарії ЗВО.

##### **За критерієм 6**

Вважаємо за необхідне залучити до реалізації ОП тих осіб, які мають науковий ступінь за відповідною спеціальністю. Рекомендуємо науково-педагогічним працівникам активізувати свою наукову та професійну діяльність за спеціальністю “Публічне управління та адміністрування”, адже не кожен із залучених до викладання має відповідний кваліфікаційний рівень. Необхідно також узгодити кількість викладачів групи



забезпечення з кількістю здобувачів вищої освіти та скорегувати (збільшити) групу забезпечення, або звернутися до МОН України щодо скорочення ліцензії. Вважаємо за доцільне для вмотивування викладачів до професійного розвитку розробити їх рейтинг та процедуру використання результатів рейтингу в системі преміювання та інших видах стимулювання розвитку викладацької майстерності.

**За критерієм 7**

Рекомендується за можливістю розпочати проектно-конструкторські роботи з переобладнання навчальних корпусів, підходів та під'їздів до них для забезпечення повноцінної інклюзивної освіти в університеті.

Експертна група рекомендує регулярно оприлюднювати результати роботи Комісії з оцінки корупційних ризиків, Етично-фахової комісії, які створені для вирішення конфліктних ситуацій в університеті.

**За критерієм 8**

Рекомендуємо ЗВО формалізувати процедури обговорення програмних результатів навчання з роботодавцями, переглянути перелік питань для опитування здобувачів освіти, оскільки він недостатньо широко охоплює спектр можливих проблем, вирішення яких буде сприяти покращенню змісту ОП. Також варто чітко прописати процедуру процесу реагування на виявлені недоліки в освітній програмі або освітній діяльності з реалізації освітньої програми, адже її формалізація є недостатньою.

**За критерієм 9**

Вважаємо за доцільне збільшити обсяги подання інформації на сторінці тієї частини електронного ресурсу, яка присвячена ОП, наприклад, програма додаткового випробування для вступу на ОП для абітурієнтів та програма виробничої практики за ОП для здобувачів вищої освіти. Для зручності пошуку інформаційні ресурси пропонуємо систематизувати.

## 5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

◁ акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

◁ акредитацію ОП

**умовну (відкладену) акредитацію ОП**

про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

◁ відмову в акредитації ОП

**Відповідальний за підготовку висновку GER,**

**член GER**



**Людмила Приходченко**

**Заступник голови GER**

**Світлана Чукут**